

# Interlingua in le pressa

*Un collection de articulos  
publicate como fonte de  
inspiration e argumentos*

per  
**Jørgen Kofod-Jensen e Thomas Breinstrup**



**LE 11-ME CONFERENTIA INTERNATIONAL DE INTERLINGUA  
Borne, Nederland, 1993**

Iste quadernetto contine un selection de articulos, scribite per Jørgen Kofod-Jensen e Thomas Breinstrup ) presidente e secretario del Union Danese pro Interlingua. Omne articulos ha essite publicate, primarimente in le pressa danese.

Le intention es livrar un material pro inspiration e forsan esser un fonte de ideas e argumentos pro interlingua in varie connexiones.

Articulos publicate per jornales e magazines es reclamo gratuite e assi un instrumento effective de informar un grande publico super le existentia de interlingua.

***Nota del redaction pro le 2nde edition, 2012:***

Iste quaderno esseva producite pro le 11me Conferentia International de Interlingua in Borne, Nederland, 1993, pro dar exemplos concrete de como on pote sempre usar le occasion pro scriber super interlingua. Omne le articulos esseva publicate in jornales danese ma ha ci essite traducite, assi que on pote orientar se de argumentos, manieras de scriber, stilo etc. – sempre como inspiration. Mesmo si le articulos ha ora quasi 20 annos, le principios ancora vale. Pro isto nos ha decidite republicar iste quadernetto e poner lo a disposition general.

Jørgen Kofod-Jensen moriva in 2004, ma su production de litteras al redactiones esseva sin par e merita grande laude.

*Thomas Breinstrup*  
octobre 2012

*Articulo publicate in le jornal quotidian danese "Berlingske Tidende", le 23 de martio 1993:*

## **Foras con le lingua in interlingua**

**Dictionario sin papiro:** 40.000 traductiones a e ab le international lingua auxiliar interlingua in un singule dischetto pro le computator.

**Novas computatorial**  
*per Jens J. Kjærgaard*

Un medie kilo ) o plus tosto 492 grammas. Si multo pesa 40.000 parolas sur papiro. 21 grammas es le peso de un dischetto, e alora on trova multo plus rapidemente le parola desirate con le adjuta del computator que mesmo le plus veloce usator de un dictionario.

Le Union Danese pro Interlingua ha ora editate "Dictionario Danese-Interlingua" per H.P. Frodelund e "Dictionario Interlingua-Danese" per Thomas Breinstrup in forma electronic. Un singule dischetto es placiante in le computator e installate facilmente in le memoria fixe del machina, assi que on rapidemente pote cercar le parolas desirate sin primo deber trovar le plancas de libros.

Le programma de cercar es simple ma veloce. On preme le parola desirate, e post poc secundas es monstrate le traduction. Isto pote alora esser conservate in un documento textual, assi que on post omne le cerca ha le vocabulos colligite e ora pote continuar corrigir le detalios del traduction. In plus le dictionario electronic contine un concise grammatica de interlingua, que a un qualcunque momento pote esser aperite per premer un clave, assi que on pote consultar, como le forma imperfecte es in interlingua, o si le forma plural fini in *-es* o simplemente *-s*.

Le dictionario electronic de interlingua funciona con le majoritate de programmas de tractamento textual. On labora ora con simile editiones in pro le momento italiano, germano, nederlandese e anglese.

Interlingua consiste del vocabulos commun del septe linguas le plus expandite geographicamente in le mundo (an-

glese, germano, francese, espaniol, italiano, portugese e russo). Illo pote esser usate como omne altere linguas in libros, periodicos, a conferentias, durante viages etc. Gratias a un grammatica totalmente sin irregularitates illo pote esser apprendite e usate in incredibilmente breve tempore, e centos de milliones de homines lo comprende ) mesmo sin haber apprendite lo.

O dicite in interlingua: *Es multo facile comprender iste lingua, mesmo si on non lo ha apprendite.*

Le dictionario electronic de interlingua se vende presso: Klavs Neerbek, H. Schneekloths Vej 9 st.th., 2000 Frederiksberg, tlf. 31 10 12 19, e costa 60 coronas.

*Articulo publicate in le jornal quotidian danese "Berlingske Tidende" sub le rubrica "Specialmente nomines" le 11 de martio 1993:*

**Thomas Breinstrup**, redactor de systema a Berlingske Tidende, e *Bent Andersen*, audiologopedo, ha essite eligite representantes danese del UMI, le *Consilio General* del Union Mundial pro Interlingua. Le UMI labora pro diffunder le cognoscentia al e uso del international lingua auxiliar *interlingua* sur plano global e pro coordinar le activitates in le singule paisas. Le duo daneses es respectivamente secretario e tresorero del *Union Danese pro Interlingua*.

\*\*\*\*\*

*Littera publicate in le jornal quotidian danese “Morgenavisen Jyllands-Posten” ) un del cinque grande jornales de matino in Danmark ), le 19 de februario 1993:*

## **Commun lingua del CE sparnia tempore**

*Jornalista Thomas Breinstrup, Høje Taastrup Boulevard 49, lejl. 3, Taastrup, scribe:*

Ja ora 60% del budget administrative del CE es usate pro traductiones a e ab le novem linguas official del CE, inter illos danese.

Le labor quotidian in le CE totevia occorre solmente in anglese e francese. Le septe altere linguas official ha essite disingranate. Dunque nos debe acceptar deber balbutiar nostre punctos de vista in anglese o francese ) un clar distortion de concurrentia.

Knud Andersen propone (JP 24 de jan.) usar le international lingua auxiliar interlingua como lingua commun in le CE ) pro sparniar tempore e moneta. Isto anque dara un apertura crescente in le systema CE.

Introduce como un initio interlingua in un concrete area de labor in le CE. Il rapidemente essera clar quanto plus effective e plus facile le cargas es solvite, quando le retardante anellos de traduction es eliminate, e le partenarios comunica directemente. In ultra es evitate miscomprensiones. Interlingua consiste, a saper, del vocabulario international e es pro isto comprehendite per centos de milliones, qui mesmo non besonia cognoscer lo in avantia. Illo “solmente” besonia un decision de comenciar.

\*\*\*\*\*

*Littera publicate le 4 de novembre 1992 in le jornal danese commercial “Erhvervs-Bladet” (apparente lunedì-venedi in 109.845 exemplares):*

## **Usa un lingua, que omnes comprende**

*Thomas Breinstrup*

*jornalista*

*Høje Taastrup Boulevard 49, lejl. 3*

*2630 Taastrup*

Le language del CE demanda plus lo usual. Non solmente illo es language extraordinariamente nodose. Il sovente demanda que nos daneses, cuje lingua in connexiones CE es un del absolute-mente minor, communica in linguas estranier.

Isto pone dunque grande demandas a p.ex. firmas danese haber contactos CE, requestar subventiones CE etc., como litteras ab Pia Jørnø e Ole Maisted in Erhvervs-Bladet ha demonstrate.

Lo nodose certo poco a poco essera solvite insimul con le demanda de apertura crescente in le systema CE. Del barriera lingual on pote immediatamente facer qualcosa. Lassa le lingua international auxiliar interlingua demonstrar su valor in un concrete dominio de labor in le CE. Il rapidamente essera clar, como effective- e multo plus facilmente le cargas essera solvite, quando le retardante factores traductori es evitate, e le partenarios communica directemente le un con le altere. Anque miscomprehensiones va assi poter esser evitate. Interlingua consiste del vocabulario international e es pro isto comprehendite per centos de milliones, qui mesmo non necessita cognoscer lo in avantia. Il demanda allora “solmente” un decision de comenciar.

Interlingua es communication sur plano mundial.  
Comencia communicar ora!

\*\*\*\*\*

*Articulo in le jornal quotidian danese “Berlingske Tidende”, le 12 de octobre 1992:*

## **Hamlet editate in interlingua**

“Esser o non esser.” Assi sona le famose parolas del prince danese Hamlet in le international lingua auxiliar interlingua. Le plus longe e forsan anque plus popular obra de William Shakespeare ha justo essite traducite per le autor svedese Sven Collberg, qui duo vices ha recipite le premio cultural de su citate Lund pro su activitates litterari. Hamlet es le secunde volumine in un nove serie de classicos in interlingua, “Classicos in Interlingua”. Th.

\*\*\*\*\*

*Traduction del articulo in le periodico danese “Dansk Turisme” (Turismo Danese), editate per le Consilio de Turismo in Danmark, le 31 de januario 1992:*

## **Sparnia linguas e moneta**

*Per Thomas Breinstrup, jornalista*

“Ole Rømer (1644-1710), astronomo danese de fame mundial e genio universal. Nascite in Aarhus. Arrivava como juvene studente a Copenhagen.” (Ab un brochure super le Museo de Ole Rømer in Vridsløsemagle al nord de Taastrup).

Continua leger in le brochure, durante que le familia regarda tote le cosas interessante. Le texto es clar, mesmo si le lingua forsan es incognoscite. Ambe textos es in le lingua international auxiliar INTERLINGUA. Illo functiona equalmente ben pro daneses, qui non comprende p.ex. francese, como pro franceses, qui ni comprende anglese ni danese.

Le majoritate del associationes e officios touristic, museos etc. in tote le mundo se crede ben guardate per un brochure o signos in (sovente mal traducite) anglese o germano. Le Museo Nordtchec in le grande citate Liberec livra totevi a solmente material in tcheco, e in le museo national-archeologic in Istanbul toto es in turco, excepte signos particular con

“Head of a man”, al qual le phantasia del majoritate se extende, mesmo sin le signos.

Un amico francese naufragava al Station Central de Copenhagen, proque ille non comprendeva le signos in anglese e germano. E innumerabile es le narrationes super ridicule traductiones erronee in brochures touristic. Le citate svedese Ronneby assi deveniva famose, non pro su attractiones ma pro su brochure touristic in germano. Illo contineva 500 errores!

Simultaneamente con que de plus in plus vole experientiar le mundo, le problema cresce de como le touristas debe esser informate. On usa millones de coronas pro traductiones innecessari, proque un brochure debe esser trovabile in danese, anglese, germano, francese, italiano e espaniol ) pro esser secur!

Le touristas sovente poterea comportar se con un edition in interlingua in loco.

Interlingua es usate in parlar e scriber como qualcunque altere lingua. Ma illo consiste exceptionalmente del comun parolas international ab le septe “grande” linguas (anglese, germano, francese, espaniol, italiano, russo e portugese), e le grammatica es totalmente sin exceptiones e pote pro isto star sur un folio A4. Illo es multo facile a apprender, e illo es super toto facile a leger ) independentemente de que on non lo cognosce in avantia. Le majoritate del parolas es recognoscibile de altere linguas o identic con danese parolas estranier. In toto plure centos millones comprende interlingua sin cognoscer lo.

Un brochure in interlingua assi coperi ben, independentemente de que on es anglo-, franco- o italoophone. E proque allora usar milles de coronas pro traducer e imprimir quattrocinqe editiones differente?

\*\*\*\*\*



*Traduction ab danese del articulo "Interlingua er løsningen", publicate in le jornal danese Berlingske Tidende le 12 de junio 1991:*

## **Interlingua es le solution**

*Nulle causa pro discuter le uso de anglese in vice de francese*

Per Jørgen Kofod-Jensen  
Ellegaardspark 79  
3520 Farum

Le discussion super anglese contra francese ha accendite de novo. Personalmente pote esser narrate que io naturalmente apprendeva anglese in le schola, e quando francese entrava in le programma, illo esseva un experientia belle. Ultra isto on pote dicer que quando on non cognosceva latino, le inseniamento de francese significava un toto nove mundo con plus del vocabulario latin, que anglese al nivellos plus basse poteva dar. Plus tarde io de proprie voluntate attendeva un curso de espaniol, un lingua plus facile in le formas, malgrado non in le vocabulario. Post in 1951 haber habite sapientia de interlingua io haveva tote lo de que io rationabilemente pote haber uso in connexiones international.

Il es de nulle utilitate que gustatores de anglese lucha contra adherentes de francese. Pro isto io debe ancora un vice accentuar interlingua, iste cosa intermediari inter le duo linguas ) e inter le altere europees del resto. Le facilitar consiste de que le parolas de interlingua ha le forma "original", ubi le linguas national durante le tempores los ha deformate sovente al puncto de disfiguration, e le grammatica in interlingua es le plus facile possibile al base date. Assi multes del difficultates, que sempre existe al appension e uso de un nove lingua, in avantia ha essite abolite. Que interlingua del resto es clar pro comprender a causa del finales, sovente vocales, es ancora un avantage pro un lingua international. In fin, illo pote esser pronunciate multo bellemente.

Ha il spatio, io amarea monstrar un texto specimen, originalmente prendite ab “The Linguist”.

In anglese: “Haven't you ever wanted to get away from it all? To go and live on some remote island in the Pacific, without any of the complications and hazards of modern life?”

E in francese: “Vous n'avez jamais eu envie de partir loin de tout ça? D'aller vivre sur une île lointaine, dans le Pacifique, saus aucune des complications et des risques de la vie moderne?”

E allora seque le version in interlingua: “Non ha tu jammais vlite partir longe de toto? Ir a viver sur un insula remote in le Pacifico, sin alicun del complicationes e hasardos del vita moderne?”

\*\*\*\*\*

*Traduction ab danese del articulo publicate in le jornal danese “Morgenavisen Jyllands-Posten” le 7 de martio 1993:*

## **Documentation pro interlingua**

per Jørgen Kofod-Jensen

Le 24/1 Knud Andersen fortemente appoia le idea de un lingua commun in le Communitates Europee e ille anque mentiona interlingua, ma scribe allora como si illo esseva un lingua artificial:” Que le lingua non contine le mesme qualitates poetic como un lingua vivente samente es un avantage quando illo es a usar como un lingua de administration”.

Io opina que interlingua superpassa le expectationes de Knud Andersen, e con respecto del poesia io debe contradicer lo, vide le bencognite canto per Paul Verlaine re le autumnno, traducite ex francese, “Canto de Autumnno” como illo es appellate in interlingua, ma nos debe plus tosto liminar nos al prime verso.

“Le longe singultos/Del violinos/ Del autumnno/Vulnera mi corde/Per un langor/monotone”. (Ma naturalmente il anque se trova poemas original in interlingua; un traduction nonobstante non es preste pro comparison). Qui non pote audir le poesia in le verso citate?

Ma al altere latere io debe dar ration a Knud Andersen ubi ille es positive nam interlingua ha anque le melior qualitates como lingua objective. Le Naciones Unite e le Communitates Europee es organisationes international que batti contra troppo de linguas que illos cata die lucta con in lor reuniones. E quando io justo sede con le nove edition in interlingua del pacto del Naciones Unite, io pote ben citar alicun phrases ex illo; certo le lectores ha le mesmo in un lingua o un altere pro controlar lo.

“Le objectos del naciones Unite es. 1) mantener le pace e securitate international e, a tal fin, prebnmder collective mesuras efficace pro prevenir e eliminar menacias al pace e pro supprimer actos de aggression o altere violationes del pace...”

Es le documentation pro le qualification de interlingua in o le un o le altere dominio nunc non sufficiente ben?

\*\*\*\*\*

*Traduction del articulo publicate in le jornal quotidian danese “Frederiksborg Amts Avis”, le 1 de agosto 1992:*

## **Qui parla latino moderne?**

Jørgen Kofod-Jensen  
Ellegårdspark 79  
3520 Farum

Le latino moderne? Un pensata bizarre nam pote le ancian e difficile lingua del toto esser usate pro le presente?

Post plus de reflexion le responsa deveni un “si”, nam ha le linguas moderne non un multitudine de expressiones latin que gente in diverse pais es applica spontaneemente sin inquietar se del facto que illos ha origine in alicue si complicate como le lingua del antiquitate roman?

Ben, allora il ergo ha material pro un lingua, celate in le linguas? Ma il debe esser un mundo de diferente reminiscencias conservate in seculos sin connexion.

- Le Explication al possibilitate de usar le latino moderne a communication e cultura e scientia es isto que illo

durante 27 annos esseva studiate per linguistas e esseva standardisate e ponite in “familias” de parolas que omnes es cognite – insimul con investigationes re como functiona le linguas in inseniamento e uso, e como il esseva con le linguas artificial e lor function in le vita quotidian. Le organisation que faceva isto esseva Le organisation international pro un lingua auxiliar (IALA) e illo publicava in 1951 un dictionario con 27.000 entratas ab interlingua a anglese e un grammatica basate sur le plus simplice formas que on pote trovar in le linguas. Le titulos del libros es Interlingua-English Dictionary e Interlingua Grammar, e 40 annos plus tarde illos esseva sequite per un lista de vocabulos supplementari con 5000 parolas con nove expressiones e alicun correctiones al dictionario original.

Interlingua es appreciate como lingua de summarios in periodicos scientific e illo hodie es multo applicate como lingua litterari e parlate.

Le passate fin de septimana on teneva un incontro in Helsingborg con participantes del uniones norwegian, svedese e danese pro interlingua, justo ubi le conferentia international de interlingua in 1991 habeva loco. Le proxime conferentia international de interlingua habera loco in Weilburg in le vicinitate de Frankfurt am Main precisamente in un anno, i.e. le estate 1993.

- Ma lo que forsan va interessar le plus in le territorio nord-selandic es que on ab septembre al hora 19 cata ultime martedi del mense pote incontrar interlinguistas in le Schola de Nyboder al station de Østerport in Copenhagen e parlar commodemente re linguas e haber un poco de inseniamento etc sin obligar se a ulle cosa e sin previe inscription. Pone un cruce in le calendario!

Si on haberea le inclination a vider le aspecto del lingua seque hic le prime verso de nostre hymno national:

“Con large fagos sta/un regno gratiose/al Baltico salin./in valles incurvante se./denominate Danmark,/le hall de Freia la”. --- Directemente a cantar!

\*\*\*\*\*

*Traduction del articulo publicate in le jornal quotidian danese  
"Morgenavisen Jyllands-Posten" le 17 de junio 1993:*

## **Cognite vocabulos del grande linguas**

*Ingeniero civil Jørgen Kofod-Jensen, Ellegårdspark 79, Fa-  
rum, scribe:*

Alicun tempore retro Thomas Tim Jensen proponeva que on abandonarea le linguas artificial viste que illos solmente esseva mentionabile in danese in le jornal.

Concernente isto plus tarde, nam io debe primo explicar que interlingua non es un lingua artificial como volapük e esperanto.

Le juste linguas artificial consiste de vocabulos que non es cognite in altere locos, o illos ha deformate radices cognite per liberamente inventate affixos e regulas que rende illos incomprendibile.

Le vocabulos de interlingua al contrario omnes es cognite del "grande" linguas ma es sin le alterationes del norma apparite durante le tempore. E le grammatica es le plus simple, anque prendite de iste linguas.

Ma pensa nunc que si le cognoscentia de uno a anglese anque habeva essite dependibile del incideente que on primo in anglese habeva "legite" re isto in le jornal.

Le aspecto de interlingua es como isto: (Scribite in interlingua): "Interlingua non es difficile como le linguas national ma consite de lor material lingual. E interlingua ha un grammatica minimal anque prendite del linguas capital".

\*\*\*\*\*

*Traduction del articulo publicate in le jornal septimanal anglophone "The European" le 27-30 de maio 1993:*

## **Interlingua es un bon auxiliar**

Adoptar serbo-croato como le *lingua franca* del CE, como proponite per Alan Rayner (Litteras, 23 de maio), pote parer absurde. Ma il es mesmo plus ridicule que le allargate CE va augmentar su copulas de linguas ab 45 a 78. Sexanta per cento del budget administrative es ja usate pro traductiones.

Rayner ha ration in mencionar que le feritate national prveni ulle existente lingua national pro esser acceptate como le standard. Le sol solution sembla esser introducir un lingua neutral e facilmente comprensibile. Interlingua, le international lingua auxiliar, es ideal. Basate sur le vocabulario international illo ha un grammatica sin irregularitates difficile e es preste a usar. Isto va vermente secar le costos de traductiones in le CE ) o, como internationalmente dicite in interlingua ) *isto vermente va diminuer le costos de traductiones in le Communitate Europee.*

**Thomas Breinstrup  
Taastrup, Danmark**

\*\*\*\*\*

*Communication al pressa inviate al representantes national de interlingua in occasion del 10-me Conferentia International de Interlingua in Svedia, 1991:*

[A traducer in vostre lingua e invia al pressa national:]

***Communication al pressa***

International  
incontro lingual  
in Helsingborg

“Bon die!” ([*a traducer in vostre lingua*]) essera un salute quotidian in Helsingborg le 4-11 de agosto. Ab tote Europa – inclusive [*vostre pais*] e quasi omne pais es esteuropee – e America del Nord venira gente pro parlar interlingua, le sol lingua, que illes omnes comprende.

Al 10-me Conferentia International de Interlingua, arrangiate per le Societate Svedese pro Interlingua, essera discutate nove activitates pro diffunder le international lingua auxiliar interlingua, i.a. per inseniamento, como il occorre in plure gymnasios svedese. Le conferentia es tenite sub le thema “Interlingua e le Europa multilingual”.

Interlingua se basa al parolas commun de anglese, germano, francese, espaniol, portugese, italiano e russo. Illos funge como un neutral lingua commun in scripto e parlar. Interlingua es sin irregularitates irritante in su grammatica e es comprendite a causa de su vocabulario international per plure centos milliones de homines – anque mesmo si illes non jam-mais ha vidite ni audite de interlingua. Interlingua es usate in libros, periodicos, durante viages, a conferentias, congressos etc.

Interlingua justo ora ha 40 annos. In 1951 illo esseva publicate per “International Auxiliary Language Association” post 27 annos de recercas e studios inter recognoscite linguistas ab tote le mundo.

[*Le nomine de vostre organisation national (p.ex. le Union Danese pro Interlingua)*] esseva fundate in [*anno*], Svenska Sällskapet för Interlingua i 1964. Ambes es filiales del

Union Mundial pro Interlingua, que ha representantes national in cinque continentes.

Le conferentia es tenite al centro conferential “Sundsgården”, al sud de Helsingborg. Le plus recente conferentias de interlingua esseva in Grande Britannia 1983, Danmark 1985, Francia 1987 e Nederland 1989.

-----

Al redaction,

Io spera que le supra-mentionate pote esser usate pro un notitia super le incontro. Includite es un folio con alcun informationes super interlingua.

Con mi optime salutes

## Utile informationes super interlingua

\*\*\* IALA (International Auxiliary Language Association) esseva fundate in 1924 post un donation financiari ab le americano Alice V. Morris. In 1951 IALA editava le obra principal de interlingua, “Interlingua-English Dictionary” con 27.000 entratas, le ultime annos sub direction del germano-americano dr. Alexander Gode.

\*\*\* Si un parola es trovate in le mesme forma in al minus tres del linguas basic (anglese, germano, francese, espaniol, italiano, portugese e russo), illo es automaticamente usate como vocabulo de interlingua.

\*\*\* Interlingua sovente es equal a [*danese*] de parolas estranier:

danese:	de stedlige myndigheder godkender udkastet
danese estranier:	de lokale autoriteter accepterer projektet
interlingua:	le autoritates local accepta le projecto



\*\*\* Interlingua es comprehendite a causa de su grande internationalitate per centos milliones de personas, qui non besonia cognoscer lo in avantia. Illo anque es usabile pro communication con le population local a viages in Europa del Sud, America del Sud etc.

\*\*\* Pois que interlingua non es le lingua materne de alcuno, illo non favorisa ulle gruppos lingual si introducite como lingua official in organisationes international. Ci illo essera neutral, ma omnes habera equal facilitate de apprender e usar lo, proque le grammatica es regular e le vocabulario cognoscite in avantia.

\*\*\* Ha apparite un large litteratura in interlingua. I.a. le contos de H.C. Andersen, grande partes del Biblia, Molière, Shakespeare, Dante, Cesare, Astrid Lindgren, August Strindberg, Bo Bergman, poemas, litteratura professional e scientific (le ministerio agricultural del Statos Unite de America ha publicate duo volumines in anglese e interlingua super maladies de plantas pro uso in le tertie mundo, le instituto demographic al Universitate de Gothemburg ha publicate dictionarios demographic in interlingua, anglese e francese), etc.

\*\*\* Del expensas administrative del Parlamento Europee de in toto 2,4 milliardos coronas danese [*a calcular in vostre valuta*] in 1987 duo tertios – o 1,6 milliardo – esseva usate pro traductiones a e ab le novem linguas official (in 1989 le cifra esseva 47 milliones de ECU). Totevia solmente 10% de omne documentos del Communitate Europee es traducite a omne linguas official del CE.

\*\*\* Un recente investigation del CE (referite in le jornal “The European” le 26-28 de april 1991) monstra, que solmente un de duo juvene europeos pote communicar efficacemente in un altere lingua del CE.